

ĐỀ CƯƠNG ÔN TẬP GIỮA KÌ I - NĂM HỌC 2025-2026
Môn: Ngữ văn 12

I. CẤU TRÚC, GIỚI HẠN

1. Cấu trúc đề

- Cấu trúc: 2 phần
- + Phần 1: Đọc hiểu (5 câu)
- + Phần 2: Viết (1 câu)
- Thời gian làm bài: 90 phút
- Hình thức: Tự luận

2. Giới hạn

I. Đọc Hiểu (5.0 điểm)

- Truyện của Bảo Ninh (Tiểu thuyết hoặc truyện ngắn hiện đại)
- Yêu cầu: 5 câu hỏi Đọc Hiểu theo cấu trúc 2 câu nhận biết (0,5 điểm/câu), 2 câu thông hiểu (có 01 câu về ngữ pháp) (1.0 điểm/câu), 1 câu vận dụng phù hợp với đặc trưng thể loại, riêng câu số 5 vận dụng viết: Viết đoạn văn 5 - 7 câu về một vấn đề liên quan đến tuổi trẻ gọi ra từ văn bản (2.0 điểm/câu)

II. Viết (5.0 điểm)

Viết bài văn nghị luận so sánh, đánh giá hai tác phẩm thơ (Chọn tác phẩm của các tác giả Quang Dũng, Thanh Thảo cùng viết về đề tài người lính, chiến tranh).

II. MA TRẬN VÀ ĐẶC TẢ MA TRẬN

1. Khung ma trận

TT	Thành phần năng lực	Mạch nội dung	Số câu	Cấp độ tư duy						Tổng %
				Nhận biết		Thông hiểu		Vận dụng		
				Số câu	Tỉ lệ	Số câu	Tỉ lệ	Số câu	Tỉ lệ	
I	Năng lực Đọc	<i>Văn bản đọc hiểu</i>	5	2	10 %	2	20 %	1	20 %	
II	Năng lực Viết	<i>Nghị luận văn học</i>	1	12,5%		15%		22,5%		50%
Tỉ lệ%				22,5%		35%		42,5%		100%
Tổng			6	100%						

2. Bản đặc tả ma trận

2.1. Truyện ngắn, tiểu thuyết hiện đại /hậu hiện đại

Nhận biết:

- Nhận biết được nhân vật người kể chuyện, ngôi kể, điểm nhìn trong truyện ngắn và tiểu thuyết (hiện đại hoặc hậu hiện đại).
- Nhận biết được một số yếu tố của truyện ngắn và tiểu thuyết (hiện đại hoặc hậu hiện đại) như: diễn biến tâm lí, hành động của nhân vật.
- Nhận biết được đề tài, đặc điểm ngôn ngữ, thủ pháp nghệ thuật của truyện ngắn, tiểu thuyết hiện đại / hậu hiện đại.
- Nhận biết được các dấu hiệu hiện đại hoặc hậu hiện đại trong tiểu thuyết và truyện ngắn.

Thông hiểu:

- Tóm tắt được cốt truyện.
- Phân tích được những đặc điểm của nhân vật truyện ngắn, tiểu thuyết hiện đại / hậu hiện đại.
- Lí giải vai trò, ý nghĩa của nhân vật với chủ đề, tư tưởng của tác phẩm.
- Lí giải được ý nghĩa, tác dụng của những chi tiết quan trọng trong tác phẩm; phân tích được tác dụng của những yếu tố hậu hiện đại (nếu có) trong tác phẩm.
- Nêu được chủ đề, tư tưởng, thông điệp của văn bản; phân tích được sự phù hợp giữa người kể chuyện, điểm nhìn trong việc thể hiện chủ đề của văn bản.
- Phát hiện và lí giải được giá trị nhận thức, giáo dục và thẩm mĩ; giá trị văn hoá, triết lí nhân sinh từ tác phẩm.
- Phân tích được quan điểm của người viết về lịch sử, văn hoá, được thể hiện trong văn bản.
- Hiểu và lí giải được một số đặc điểm cơ bản của phong cách văn học (nếu có) thể hiện trong tác phẩm.

Vận dụng:

- Vận dụng được kinh nghiệm đọc, trải nghiệm về cuộc sống và kiến thức văn học để đánh giá, phê bình văn bản truyện ngắn và tiểu thuyết (hiện đại / hậu hiện đại), thể hiện được cảm xúc, suy nghĩ của cá nhân về tác phẩm.
- Đánh giá được giá trị nhận thức, giáo dục và thẩm mĩ của tác phẩm.

Vận dụng cao:

- Đặt tác phẩm trong bối cảnh sáng tác và bối cảnh hiện tại để đánh giá ý nghĩa, giá trị của tác phẩm.
- Vận dụng những hiểu biết về lịch sử, văn hóa để lí giải quan điểm của tác giả thể hiện trong tác phẩm.
- Đánh giá được khả năng tác động của tác phẩm văn học đối với người đọc và tiến bộ xã hội theo quan điểm cá nhân.

2.2. Nghị luận so sánh, đánh giá hai đoạn trích/ tác phẩm văn học.

Nhận biết:

- Giới thiệu được ngắn gọn, đầy đủ về hai đoạn trích/ tác phẩm văn học.
- Đảm bảo cấu trúc, bố cục của một văn bản nghị luận.
- Sử dụng các thao tác lập luận chính gồm so sánh, đánh giá trong bài viết.

Thông hiểu:

- Lựa chọn được những cơ sở, căn cứ hợp lí, khoa học để so sánh.
- Phân tích, chỉ ra được điểm giống và khác nhau giữa hai đoạn trích/ tác phẩm văn học.

- Lí giải được lí do dẫn tới sự giống và khác nhau giữa hai đoạn trích/ tác phẩm văn học.

Vận dụng:

Đánh giá được ý nghĩa, giá trị của sự giống và khác nhau giữa hai văn bản theo quan điểm riêng của cá nhân.

Vận dụng cao:

- Sử dụng kết hợp các phương thức miêu tả, biểu cảm, tự sự,... để tăng sức thuyết phục cho bài viết.

- Vận dụng hiệu quả những kiến thức Tiếng Việt lớp 12 để tăng tính thuyết phục, sức hấp dẫn cho bài viết.

III. ĐỀ MINH HỌA

ĐỀ 1

I. ĐỌC HIỂU (5.0 điểm)

Đọc đoạn trích:

Cây rừng ướt át. Cảnh rừng lặng lẽ. Tối ngày đất rừng ngùn ngụt bốc hơi ... Hành trình trong điều kiện thời tiết như thế, đường sá như thế cực nhọc, vất vả không tả được. ... Phải mãi tối mới tới cửa trướng Gọi Hồn. Xe đậu lại bên bờ một con suối rộng phủ đầy củi mục. Người lái ngủ trong ca bin, còn Kiên lên thùng xe mắc võng nằm một mình. Nửa đêm mưa xuống. Một màn mờ mông, dịu như sương, êm lặng rơi hầu như không thành tiếng.

Gió ướt rượi thờ dài. Tự nhiên có cảm giác là tuồng như chiếc xe bỗng dừng rồi chỗ, im lìm lẫn bánh, chạy êm ru, không cần động cơ, không người cầm lái, một mình mộng du trên con đường rừng cô quạnh. Và âm thầm lẫn trong tiếng suối là tiếng thờ dài của rừng sâu nghe vời vợi xa xôi và tuyệt mù hư ảo như là âm vang vọng lại từ một thời nào đó, như là tiếng của làn lá vàng rơi trên thảm cỏ từ lâu lắm rồi... Vùng này là vùng Kiên thông thuộc ...

Chính là ở đây vào cuối mùa khô năm 69, mùa khô cực kỳ cùng khốn của toàn cõi B3, tiểu đoàn 27 độc lập, cái tiểu đoàn bất hạnh mà anh là một trong mười người may mắn còn được sống đã bị bao vây rồi bị tiêu diệt mất hoàn toàn phiên hiệu. Một trận đánh ghê rợn, độc ác bạo tàn...Mùa khô ấy, nắng to gió lớn, rừng bị ướt đầm xăng đặc, cuộn cuộn lửa luyện ngục.

Các đại đội đã tan tác đang cố co cụm, lại bị đánh tan tác. Tất cả bị na-pan (Bom na pan, bom lân tinh) tróc khỏi công sự, hóa cuồng, không lính không quan gì nữa rừng rừng lao chạy trong lưới đạn dày đặc, chết dúi ngã dúi vào biển lửa. Trên đầu trực thăng rà rập các ngọn cây và gần như thúc hòng đại liên vào gáy từng người một mà bắn.

Máu tung xối, chảy tóe, ồng ộc, nhoe nhoét ... Kiên nắc to, buồng sùng ôm lấy một bên hông và khuỷu ngã; thông thả lẫn từng vòng, từng vòng xuống lòng suối cạn, máu nóng hồi rưới đầm bờ dốc thoải...

(Trích “*Nỗi buồn chiến tranh*” – Bảo Ninh)

Thực hiện các yêu cầu

Câu 1. Chỉ ra dấu hiệu để xác định ngôi kể trong đoạn trích.

Câu 2. Trong đoạn trích, khi đến vùng đất thông thuộc, Kiên nhớ đến điều gì vào cuối mùa khô năm 69 ?

Câu 3. Phân tích tác dụng của phép so sánh trong câu văn: “*Và âm thầm lẫn trong tiếng suối là tiếng thở dài của rừng sâu nghe vời vợi xa xôi và tuyết mù hư ảo như là âm vang vọng lại từ một thời nào đó, như là tiếng của làn lá vàng rơi trên thảm cỏ từ lâu lắm rồi*”.

Câu 4. Đoạn trích giúp anh/chị hiểu biết gì về chiến tranh – về cuộc kháng chiến chống Mỹ giành độc lập dân tộc?

Câu 5. Từ đoạn trích, viết đoạn văn 5 – 7 câu về vấn đề: Tuổi trẻ và nỗi buồn chiến tranh trong lịch sử dân tộc.

II.VIẾT (5,0 điểm)

Viết bài văn nghị luận (khoảng 500 chữ) so sánh, đánh giá hai đoạn thơ sau:

*Dốc lên khúc khuỷu, dốc thăm thẳm
Heo hút cồn mây, súng ngửi trời
Ngàn thước lên cao, ngàn thước xuống
Nhà ai Pha Luông mưa xa khơi.*
(Trích “Tây Tiến” – Quang Dũng)

Và

*Bến dốc chon von ngàn thước vực
Lên thì “Cổng trời” xuống vực thăm
Uốn quanh đá trắng lượn vòng thang
Ngựa thồ đỉnh dốc nhỏ như kiến
Đi trong đường mây rắc bụi vàng
Đẹp như sơn thủy tranh đời Tống.*
(Trích “Đèo Pha Đin” – Quang Dũng)

ĐỀ 2

I. ĐỌC HIỂU (5.0 điểm)

Đọc đoạn trích:

Vùng này là vùng Kiên thông thuộc. Chính là ở đây vào cuối mùa khô năm 69, mùa khô cực kỳ cùng khốn của toàn cõi B3, tiểu đoàn 27 độc lập, cái tiểu đoàn bất hạnh mà anh là một trong mười người may mắn còn được sống đã bị bao vây rồi bị tiêu diệt mất hoàn toàn phiên hiệu. Một trận đánh ghê rợn, độc ác bạo tàn...

Mùa khô ấy, nắng to gió lớn, rừng bị ướm đẫm xăng đặc, cuộn cuộn lửa luyện ngục. Các đại đội đã tan tác đang cố co cụm, lại bị đánh tan tác. Tất cả bị na-pan (Bom na pan, bom lân tinh) tróc khỏi công sự, hóa cuồng, không lính không quan gì nữa rừng rừng lao chạy trong lưới đạn dày đặc, chết dúi ngã dúi vào biển lửa. Trên đầu trực thăng rà rập các ngọn cây và gần như thúc hòng đại liên vào gáy từng người một mà bắn. Máu tung xối, chảy tóe, ồ ộc, nhoe nhoét. Trên cái trắng hình thoi ở giữa truông, cái trắng mà nghe nói đến ngày nay cỏ cây vẫn chưa lại hồn để mọc lên nổi, thân thể giập vỡ, tanh bành, phùn phụt phì hơi nóng.

(Trích “*Nỗi buồn chiến tranh*” – Bảo Ninh)

Thực hiện các yêu cầu

Câu 1. Chỉ ra dấu hiệu để xác định ngôi kể trong đoạn trích.

Câu 2. Tìm một chi tiết trong đoạn văn cho thấy tiểu đoàn 27 đã chịu tổn thất nặng nề.

Câu 3. Nêu tác dụng của phép liệt kê trong câu văn: “Máu tung xối, chảy tóe, ồng ộc, nhoe nhoét”.

Câu 4. Chi tiết “cái trắng mà nghe nói đến ngày nay cỏ cây vẫn chưa lại hồn để mọc lên nổi” có ý nghĩa gì?

Câu 5. Viết đoạn văn (5 – 7 câu) trình bày cảm nhận của anh/chị về cách nhìn chiến tranh của Bảo Ninh.

II. VIẾT (5,0 điểm)

Viết bài văn nghị luận (khoảng 500 chữ) so sánh hình ảnh người lính trong kháng chiến chống Pháp và kháng chiến chống Mỹ trong hai đoạn thơ sau:

Tây Tiến đoàn binh không mọc tóc
Quân xanh màu lá dữ oai hùm
Mắt trừng gửi mộng qua biên giới
Đêm mơ Hà Nội dáng kiều thơm
Rải rác biên cương mồ viễn xứ
Chiến trường đi chẳng tiếc đời xanh
Áo bào thay chiếu anh về đất
Sông Mã gầm lên khúc độc hành.
(Trích “Tây Tiến” – Quang Dũng)

Và

*mười tám hai mươi sắc như cỏ
dày như cỏ
yếu mềm và mãnh liệt như cỏ
con gió lạ một chiều không rõ rệt
hoa chuẩn bị âm thầm trong đất
nơi đó nhất định mùa xuân sẽ bùng lên
hơn một điều bất chợt
chúng tôi đã đi không tiếc đời mình
(những tuổi hai mươi làm sao không tiếc)
nhưng ai cũng tiếc tuổi hai mươi thì còn chi Tổ quốc?
cỏ sắc mà ấm quá, phải không em?*

(Trích trường ca “Những người đi tới biển” – Thanh Thảo)

Phường 1 Bảo Lộc ngày 20 tháng 10 năm 2025

*** Nhóm Văn 12**

Tổ trưởng

Nguyễn Thị Bảo Thúy

